03. MUHAMMED B. IDRIS EŠ- ŠAFI'I

Imam Šafija jedan je od najvećih islamskih učenjaka. Teško je odgonetnuti da li je njegov doprinos veći u hadisu ili fikhu? Zna se da je udario temelje i jednoj i drugoj znanosti!Ubraja se u obnovitelje islama u II hidžretskom stoljeću! Allahov Poslanik, s.a.v.s, i imam Šafija imali su zajedničkog pretka!

Puno ime mu je Ebu Abdullah Muhammed b. Idris b. el-Abbas b. Osman b. Šafi'i b. Es-Saib b. Ubejd b. Abdu Jezid b. Hašim b. el-Muttalib b. Abdu Menaf b. Kusajj el-Kureši el-Muttalibi eš-Šafi'i el-Mekki. Abdu Menaf je zajednički predak Allahovog poslanika, Muhammeda, s.a.v.s, i imama Šafije, pa, otuda, za Šafiju kažu da je bio amidžić Vjerovjesnika, s.a.v.s!
Nazvan je eš-Šafi'i po svom pradjedu Šafi'u, koji se ubraja u generaciju mlađih ashaba, obzirom da je Allahovog Poslanika, s.a.v.s, sreo kada je imao desetak godina. Otac njegovog pradjeda Šafi'a es-Saib prešao je na islam na dan bitke na Bedru. Majka mu je porijeklom iz plemena el-Ezd.

Svi autori spominju da je Imam Šafija rođen 150. god. po Hidžri, dakle, one godine kada je umro velikan islamske znanosti Ebu Hanife. čak se navodi, u nekim izvorima, da je rođen iste noći u kojoj je umro Ebu Hanife!
Kada je u pitanju mjesto njegova rođenja, postoje izvjesna razilaženja. Tako se spominju: Gaza, Askelan, Jemen i dr. Međutim, većina autora, očito je, preferira Gazu u Palestini, citirajući samog imama Šafija, koji je izjavio: Rođen sam u Gazi, 150. god. Kada sam imao dvije godine, majka me je prenijela u Mekku! Inače, njegov otac je umro mlad, pa je Imam Šafija odrastao u krilu majke, bez oca.
Od samog rođenja dalo se primijetiti da će to dijete bili značajna ličnost u islamskom svijetu, što potvrđuje i san njegove majke koji bilježe brojni islamski izvori, u kome se kaže da je ona, rađajući Šafiju, vidjela kako se rađa zvijezda koja je pala na Misir, nakon čega su se njezini dijelovi raspršili i na ostala područja! To su tumači snova protumačili tako što su rekli da je rođen veliki učenjak, čije će učenje izuzetno djelovati na Egipat, ali će njegovo znanje doprijeti i do svih ostalih područja!
Imam Šafija se intelektualno razvija i odgaja u periodu abbasijske dominacije, u vremenu procvata brojnih naučnih disciplina, nastanka različitih idejnih usmjerenja i izuzetnog porasta prevođenja različitih djela sa drugih jezika.
Vrlo rano je naučio Kur'an napamet. Neki izvori bilježe da je tada imao samo sedam godina. Nakon toga je počeo izučavati hadis i hadiske znanosti. Sa deset godina je naučio napamet Malikovo djelo El-Muvetta', a onda se dao na izučavanje šerijatskopravnih znanosti. Nakon toga, izvjesno vrijeme uči arapski jezik i pjesništvo, u čemu je postao izuzetno poznat!
Uz izučavanje znanosti, njegov omiljeni hobi bilo je gađanje u čemu je postigao maksimum. Od deset pokušaja gađanja strijelom imao je devet ili svih deset pogodaka, što je bilo nedostižno za njegove suvremenike!
Inače, Imam Šafija je prvo učio u Mekki. Tu je ima brojne učitelje i puno je naučio. Usavršavanje je nastavio u Medini, uglavnom, slušajući imama Malika, od koga je dosta

naučio i sa njim je ostao sve do njegove smrti 179. god. po Hidžri, povremeno obilazeći svoju majku koja je ostala u Mekki.

Imam Šafija je učio u više tadašnjih islamskih naučnih centara. U početku je, svakako, najviše naučio u Mekki. Prvi učitelj koji je ostavio nesumnjiv utjecaj na ovog velikana, posebno u domenu šerijatskopravnih znanosti, bio je Muslim b. Halid ez-Zendži. Od ostalih učitelja u Mekki izdvajamo: Sufjan b. Ujejne, Se'id b. Salim el-Kadah, Davud b. Abdurrahman el-Attar, Abdulhamid b. Abduzlaziz b. Ebi Davud i Fudajl b. Ijad.
U Medinu odlazi kada je navršio dvadeset godina, i uz, imama Malika, najviše je naučio od Ibrahima b. Ebi Jahjaa el-Medenija, Abdulaziza ed-Deraverdija, Attara b. Halida, Isma'ila b. Dža'fera, Ibrahima b. Sa'da i Muhammeda b. Se'ida b. Fudejka.
U Jemenu susreće Mutarrifa b. Mazina, Hišama b. Jusufa el-Kadija, Jahjaa b. Hassana i dr.
U Iraku uči od Muhammeda b. Hasana, učenika Ebu Hanife, Veki'a b. El-Džerraha, Hammada b. Usame el-Kufija, Isma'ila b. Atijje el-Basrija, Abdulvehhaba b. Abdulmedžida el- Basrija i dr.
Značajno je napomenuti da su Šafijini učitelji bili raznih naučnih usmjerenja i profila. Među njima nalazimo predstavnike tradicionalne hadiske škole, one koji su preferirali analogiju, mu'tezilijsko i ši'ijsko učenje do onih koji su zastupali stavove suprotne njegovom mezhebu! To će uveliko doprinijeti proširenju njegovih vidika i obuhvatnijem pristupu brojnim problemima!
Tako Šafija uči hadis i analogiju u Bagdadu od Muhammeda b. Hasana, Ebu Hanifinog učenika, izuzetnog hanefijskog pravnika, koji slovi kao jedan od najznačajnijih Šafijinih učitelja i koga je on izuzetno cijenio i respektirao. Muhammed b. Hasan je, također, respektirao svoga učenika Šafiju, tako da je volio sastanke i kružoke sa njim, više nego sastanke sa halifom!

Kako god je imam Šafija imao brojne učitelje, broj njegovih učenika je, također, bio veliki. Od njega nisu učili samo učenici, već su to činili čak i njegovi učitelji od kojih je on, u početku, učio, a također i njegovi savremenici imami, sa kojima se družio i raspravljao o raznim islamskim disciplinama. Posebno su iskoristili njegovo znanje iz hadisa i fikha.
Od njegovih učenika posebno se ističu:
- U Mekki: Ebu Bekr el-Humejdi, Ibrahim b. Muhammed b. El-Abbas, Ebu Bekr Muhammed b. Idris, Musa b. ebi el-Džarud i dr.
- U Bagdadu: Hasan es-Sabah ez-Za'ferani, Husejn b. Ali el-Kerabisi, Ebu Sevr el-Kelbi, Ahmed b. Muhammed el-Eš'ari el-Basri i dr.
- U Egiptu: Harmele b. Jahja, Jusuf b. Jahja el-Buvejti, Isma'il b. Jahja el-Muzeni, Muhammed b. Abdullah b. Abdulhakem, er-Rebi' b. Sulejman el-Džizi i dr.
Najistaknutiji Šafijin učenik bio je, nesumnjivo, Ahmed b. Hanbel. Kada su ga, jednom prilikom, pitali o njegovom učitelju, on je s ponosom izjavio: Allah je nama sa imamom Šafijom milost ukazao! Inače, mi smo učili i bilježili od drugih dok nismo upoznali imama Šafiju. Kada smo čuli njegovo izlaganje, ustanovili smo da je on znaniji od drugih. Od njega smo saznavali danima i noćima. Allah mu se smilovao - svako dobro smo od njega vidjeli!
Ahmed b. Hanbel nije izostajao iz kružoka koga je vodio Imam Šafija. Tako ez-Za'ferani

primjećuje: Nikada nisam otišao u Šafijin naučni kružok a da nisam u njemu našao Ahmeda b. Hanbela!
U sezoni hadža i drugim prilikama Šafija je držao predavanja u Haremi-šerifu u Mekki. Tada je veliki broj zainteresiranih i željnih znanja slušao od njega i prenosio dalje. Jednom prilikom je Ahmed b. Hanbel došao Ishak b. Rahevejhu, inače učitelju imama Buharija, i pozvao ga: Ustani, Ebu Ja'kube, da vidiš čovjeka kakvog tvoje oči do sada nisu vidjele! I doveo ga je do mjesta gdje je Šafija držao predavanje.
Imam Šafija se iz Mekke vraća u Bagdad 195. god., gdje ga dočekuju učenjaci raznih profila i tada piše poznato djelo Er-Risala u kojem je udario temelje usuli fikhu. Odatle odlazi 199. god. u Egipat i tamo se nastanjuje do kraja života. Tu je napisao brojna djela i odgojio brojne generacije budućih učenjaka. Obilazili su ga učenici iz Šama, Jemena, Iraka i drugih područja, koristeći njegovo zavidno znanje.
Imam Šafija bi počinjao sa predavanjem Kur'ana – kako navodi er-Rebi' b. Sulejman – kada bi završio sa sabah-namazom. Hadis je tumačio kada bi Sunce već izašlo. Kada bi Sunce već poskočilo na horizontu otvorio bi razgovor i diskusije o održanim predavanjima, a nakon toga, pa sve do podne-namaza, dolazile bi grupe učenika željne arapskog jezika, gramatike, sintakse i pjesništva.
Tako je imam Šafija svakodnevno šest sati držao predavanja iz različitih oblasti i to je rezultiralo velikom grupom izvanrednih učenika koji će kasnije biti svjetionici islamskog ummeta u različitim naučnim disciplinama!

Od brojnih djela koja je napisao imam Šafija, izdvajamo:
1.- Kitabu-r-risale: Ovo djelo je napisao po nagovoru Abdurrahmana b. Mehdija. Djelo tretira pitanja usuli-fikha, a bilo je postaknuto od strane muhaddisa toga vremena. Djelo je pisao 195. godine, za vrijeme boravka u Bagdadu. Nakon završetka tog djela Abdurrahman b. Mehdi je izjavio: Nisam znao da je Allah stvorio ovakvog čovjeka! Kada je preselio u Egipat napisao je novu verziju tog djela. Neki tvrde da je stara verzija djela izgubljena i da do danas nije pronađena! Za to djelo El-Muzeni kaže: Pročitao sam ga 500 puta i svaki put sam u njemu našao neku novu korist!
2.- Kitabu-l-umm: Obuhvata konačnu verziju njegovog mezheba. Zna se da je imam Šafija dolaskom u Egipat i promjenom stanja i običaja, uveliko izmijenio neke svoje šerijatskopravne stavove, pa je djelo rezultat tih promjena. Ono sadrži preko 140 poglavlja!
3.- Kitabu-l-hudždže,
4.- Kitabu-s-sijer,
5.- Kitabu-l-mebsut,
6.-Kitabus-sunen
7.- Kitabu Ali ve Abdullah,
8.- Kitabu-l-mensurat,
9.- Ihtilafu-l-hadis,
10.-Džima'u-l-ilmi,
11.-Ibtalu-l-istihsan,
12.-Ahkamu-l-Kur'an,
13.-Bejanu-l-fardi,
14.-Sifetu-l-emri ve-n-nehji,
15.-Fadailu Kurejš,

16.-Ihtilafu Malik ve-š-Šafi'i,
17.-Ihtilafu me'a Muhammed b. Hasan,
18.-Ihtilafu-l-irakijjin,
19.-El-Emali-l-kubra,
20.-El-Imlau-s-sagir, i dr.

Imam Šafija nije napisao zasebno hadisko djelo, kao što to nije učinio ni Ebu Hanife, već su to, kasnije, sakupili njihovi učenici. Tako je njegov Musned sakupio Ebu-l-Abbas Muhammed b. Ja'kub el-Esamm el-Emevi en-Nejsaburi (umro 346. god.). U njega je uvrstio hadise koje je preuzeo od Šafijina učenika, er-Rebi' b. Sulejmana el-Muradija (umro 270.god.), a koji su navedeni u Šafijinim djelima El-Umm i El-Mebsut.
Postoji također i njegov Sunen a to je hadisko djelo u kome su sabrani hadisi koje prenosi Ebu Dža'fer et-Tahavi od Šafijinog učenika el-Muzenija.
Oba djela su štampana.

Njegov doprinos fikhu i usuli-fikhu je nemjerljiv. To bi se moglo reći i kada su u pitanju hadis i hadiska znanost. Kako god je udario temelje usuli-fikhu, tako je udario temelje i hadisu, posebno ako se uzme u obzir uspostavljanje pravila u domenu rivajeta/prenošenju hadisa i briljantne odbrane sunneta! On je bio izvor u pitanjima sunneta, kako primjećuje Ibnu-u-Salah, svima nakon njega!
On se, u pogledu prihvatanja hadisa, razlikovao od Ebu Hanife i Malika. Tako je smatrao obligatnim postupati po hadisu čiji je lanac prenosilaca/sened autentičan a, uz to, spojen do Allahgovog Poslanika, s.a.v.s, makar i izlazio iz okvira prakse stanovnika Medine, što je uslovljavao Malik, ili brojne druge stroge uvjete koje je zagovarao Ebu Hanife!
S pravom se može reći da njegovo djelo Er-Risale, kao i studije u djelu El-Umm, predstavljaju najdragocjenije štivo što su do sada učenjaci napisali u odbranu sunneta i njegovog mjesta u šerijatskom pravu! Nije, otuda, imam Šafija bez razloga nazvan Nasiru-l-hadisi/Pomagač hadisa ili Nasiru-s-Sunneti/Pomagač sunneta!
Otuda Muhammed b. Hasan, Šafijin učitelj a Ebu Hanifin učenik, konstatira: Ako danas muhaddisi nešto kažu, onda je to izraženo Šafijinim jezikom!
Ez-Za'ferani ide još dalje kada ističe: Muhaddisi su spavali, pa ih je probudio imam Šafija!
Imam Šafija je, uz Kur'an, smatrao fundamentalnim izvorom hadis Allahovog Poslanika, s.a.v.s. On je odbacivao svoje(prethodno) mišljenje ako je oponiaralo hadisu. Otuda eksplicite napominje: Ako je hadis vjerodostojan – to je moj mezheb!
U drugoj verziji se navode njegove riječi: Ako nađete vjerodostojan hadis Allahovog Poslanika, s.a.v.s, - postupajte po njemu, a moj govor ostavite!
Sa koliko zanosa je Imam Šafija bio privržen hadisu, najbolje će nam oslikati riječi velikog Ahmeda b. Hanbela: Nisam vidio nikoga da više slijedi hadis od Šafije!
Koliko, kostataciju da je Šafija bio hafiz u hadisu, navodi da je kompletno Malikovo djelo je imam Šafija dostigao u hadisu najbolje će ilustrirati riječi čuvenog Ibn Ferhuna, koji uz El-Muvetta' naučio napamet za samo devet noći!!!
Imam Fahruddin er-Razi smatra da je imam Šafija bio veliki znalac u hadisu i hadiskoj znanosti, da je svojim zanimanjem obuhvatio čitavu lepezu hadiskih disciplina i da je bio najbolji pomagač sunneta!

Takođe, Hafiz ez-Zehebi potvrđuje njegovu preciznu utemeljenost u hadisu, nazivajući ga hafizom hadisa, osobom koja je duboko prodrla u skrivene mahane hadisa i osoba koja je primala samo autentične predaje! Na kraju, Ez-Zehebi zaključuje da bi imam Šafija još više na planu hadisa doprinio, da je duže živio, kao što je bio slučaj sa drugim imamima!
Imam Šafija je prvi, kako tvrdi El-Isnevi, koji je nešto napisao o nasih i mensuh/derogiranim i derogirajućim hadisima. Otuda imam Ahmed primjećuje: Mi nismo znali koji je derogirajući a koji derogirani hadis dok nismo sreli imama Šafiju!
Ako citiramo poznatog hadiskog kritičara Ebu Zur'a er-Razija ustvrdićemo kakav je respekt Šafija uživao kod hadiskih stručnjaka u njihovoj oblasti. On kaže: Kod Šafije se ne može naći hadis u kome je on pogriješio!!! Slično tome zaključuje i Ebu Davud.
Njegova opsesija hadisom, uz Kur'an i fikh, bila je prepoznatljiva i kroz stihove, koje je iza sebe ostavio u velikom broju. Tako na jednom mjestu kaže:
Svako znanje izuzev Kur'ana, hadisa i fikha u vjeri,
Najobičnije je gubljenje snage i vremena,
Ako se znanje sa haddesena ne preuzima i ne mjeri,
Onda je takvo znanje obično došaptavanje šejtana!

Imam Šafija bio je lijepe fizičke konstrukcije i lijepoga lica. Imao je lijep glas, pa su, dok je učio Kur'an, prisutni uživali i plakali. Bio je izuzetan govornik, pa ga je Ishak b. Rahevejh nazvao hatibom uleme.
Krasile su ga brojne moralne vrline. Spomenimo samo neke:
Jahja b. Me'in kaže: čak i da je laž kojim slučajem dozvoljena, njegove visoke moralne norme mu ne bi dozvoljavale da laže!
Jednom prilikom, kako prenbosi Harmele b. Jahja, izjavio je: Nikada u životu nisam slagao, niti sam se zakleo Allahom!
Njegova darežljivost bila je poslovična. Bilježi se da mu je jednom u blizini Mekke bio namješten šator u koji je primao ljude. Sa sobom je imao 10.000 zlatnika koje mu je halifa dostavio. Do kraja boravka u šatoru podijelio je potrebnima svih 10.000 zlatnika! Po Ibn Hadžeru ta brojka dosegla je 20.000 zlatnika!
Bilježi se da mu je jednom prilikom sa jahalice pao bič, koji je jedan dječak podigao, obrisao svojim rukavom i dodao mu, na što mu je Imam Šafija podario sedam zlatnika! U drugoj verziji tvrdi se da mu je poklonio 50 zlatnika!
Brojni izvori navode da je Imam Šafija noć dijelio na tri dijela.Prvu trećinu noći koristio je za učenje, saznavanje, pisanje i intelektualno sazrijevanje, drugu trećinu za ibadet, a treću za san i spavanje!
Za njega se tvrdi, slično kao i za Ebu Hanifu, da je svakog mjeseca učio po 30 puta Kur'an, a za vrijeme ramazana čak 60 puta, i to sve u namazu!
Posebnu ekstazu doživljavao je u namazu! Tako Ibrahim b. Muhammed primjećuje: Nikoga nisam vidio da ljepše klanja namaz i da ga bolje doživljava od Muhammeda b. Idrisa eš-Šafi'ija!
Omer b. Nebate, primjećujući da nije vidio pobožnije osobe od imama Šafije, bilježi zanimljiv događaj: Šafija, Haris b. Lebid i ja otišli smo na Saffu. Haris, učenik Saliha el-Mirrija, imao je veoma lijep glas, pa je počeo učiti Kur'an. Kada je došao do riječi Allaha Uzvišenog: Ovo je dan u kome oni neće ni prozboriti i pravdanje im neće dozvoljeno biti! , vidio sam Šafiju kako mu se boja promijeni, koža zadrhta, poče se tresti i, na kraju, pade

onesviješćen!
Njegovi intelektualni dometi bili su, doista, visoki. Štogod bi pročitao, to bi i zapamtio! O kakvom intelektualnom kolosu se radilo najbolje ilustrira podatak da je od svog Muslim b. Halid ez-Zendžija dobio dozvolu da izdaje fetve kada je imao samo 15 godina!!! Intelektualna istančanost rezultat je, između ostalog, kako primjećuje imam el-Gazali, neprejedanja i minimalnog konzumiranja hrane. Taj eliksir imam Šafija otkriva u jednoj izjavi, koju prenosi Ibn ebi Hatim: Samo sam se jedanput najeo za 16 godina i tom prilikom sam stavio ruku u usta i povratio ! Učinio sam to zato što je sitost uzrok tromosti tijela, okorjelosti srca, iščeznuća pronicljivosti, povećanja sna i slabi osobu od ibadeta! Brojne su ga osobine i vrline krasile. Ko želi više saznati o tome, neka iščita zasebna djela napisana o ovom velikanu. Među ostalim, djela o njemu napisali su: Ebu Abdullah b. Omer er-Razi, Muhammed b. Husejn el-Aburi, Nasr b. Ibrahim el-Makdisi, Ibn ebi Hatim er-Razi, Ebu Bekr el-Bejheki, Abdurreuf el-Munavi, Isma'il el-Adžluni, Ibn Hadžer el-Askalani i dr.

Njegova pozicija postala je posebno značajna u očima islamskih učenjaka nakon tvrdnje velikog broja uleme da se na njega odnose riječi Allahovog Poslanika, s.a.v.s, o obnoviteljima vjere. Naime, radi se o hadisu koji prenosi Ebu Hurejre, r.a: Allah Uzvišeni će slati ovome ummetu na kraju svakih stotinu godina onoga ko će im obnoviti njihovu vjeru!
Ahmed b. Hanbel, komentirajući ovaj hadis, kaže: Allah će slati ljudima na kraju svakih stotinu godina ko će ih poučiti sunnetu, a otkloniti laž od Allahovog Poslanika, s.a.v.s. Analizirali smo i našli da je u prvih stotinu godina to bio Omer b. Abdulaziz, a u drugih stotinu godina imam Šafija! To tvrde Ibn Adijj, Hakim, ez-Zehebi, Ibn Hadžer i drugi.
U drugom hadisu koji prenose Ibn Mes'ud, Ali b. ebi Talib, Ibn Abbas i Ebu Hurejre, r.a., sa sličnim verzijama, Poslanik islama, Muhammed, s.a.v.s, kaže: Dajte prednost Kurejšijama, jer će znanje jednog njihovog učenjaka prekriti zemlju! Islamski učenjaci slažu se da se ove riječi odnose na imama Šafiju!
Inače, brojni islamski učenjaci puno pohvala su izrekli u prilog ovog velikana. Tako Ebu Sevr el-Kelbi kaže: Nisam sreo nikog sličnog Šafiji!
Malik b. Enes priznaje: Od Kurejšija mi nije došao mladić inteligentniji i sa više razumijevanja od Šafije!
Ibn Vehb veli: Šafija je imam učenjacima!
Neko je u prisustvu Sufjana b. Ujejne rekao da je umro Šafija, na što je on konstatirao: Ako je, doista, umro, onda je umro najvredniji učenjak ovog vremena!
Jahja b. Se'id ističe: Nisam vidio pametnijeg i inteligentnijeg od njega!
Slično napominje i Ebu Ubejd Kasim b. Selam: Nisam vidio pametnijeg, pobožnijeg i rječitijeg čovjeka od Šafije!
Junus b. Abdu-l-A'la veli: Nisam sreo pametnijeg čovjeka od Šafije! Kada bi se sakupila pamet čitavog ummeta, nadvladala bi je pamet imama Šafije!
Njegova dominacija u diskusijama i raspravama na najbolji način ilustrirana je u riječima Haruna b. Se'ida, kada ističe: Kada bi Šafija, raspravljajući sa drugima, želio ubijediti svoje sagovornikeda su ovi stubovi od kamena - drveni, uspio bi!
Otuda Muhammed b. Abdullah b. Abdulhakem primjećuje: Kada bi vidio onoga s kim raspravlja imam Šafija, ja bih ga sažaljevao! On je ljude naučio kako da upotrebljavaju

argumente!
Ebu Sevr zaključuje: Ko tvrdi da je vidio sličnog Šafiji u znanju, rječitosti, utemeljenosti i argumentiranosti – taj je slagao!
El-Adžluni ističe da niko nije želio više oponašati Šafiju od imama Ahmeda. Ahmed o njemu kaže: Nisam vidio čovjeka da bolje razumijeva Allahovu Knjigu od Šafije!
Na drugom mjestu kaže: Da nije bilo Šafije – ne bismo razumjevali hadis!
Nije, onda, čudo što su brojni učenjaci, poput Ahmeda b. Hanbela, Ishaka b. Rahevejha, Se'ida el-Kattana i drugih, učili dove za ovog velikana i molili Allaha da mu oprosti!
Tako Ahmed b. Hanbel priznaje: U ranu zoru Allaha molim za šest osoba. Jedan od njih je Šafija!
Na drugom mjestu Ahmed veli: Već trideset godina nisam zaspao a da prije toga nisam Allaha molio za imama Šafiju!
Abdullah, Ahmedov sin, začudio se sa koliko zanosa i iskrenosti je njegov otac molio Allaha za Šafiju, pa ga je jednog dana upitao: Kakav je taj čovjek Šafija, kada toliko Allahu upućuješ dove za njega? Ahmed mu je odgovorio: Sine moj, Šafija je bio za dunjaluk kao Sunce, a za ljude kao zdravlje! Pa zar ovo dvoje imaju alternativu i zamjenu?!
Spomenuti primjer najbolji je pokazatelj otvorenosti i širokogrudnosti pravih i istinskih učenjaka! Ovo je još jedan dokaz da među iskrenim imamima nije bilo zavisti, zlobe i mržnje, kao što će se pojaviti kod neukih ili nedovoljno učenih i nedovoljno iskrenih!

U islamskoj literaturi nalazimo različite razloge njegove smrti. Ima i vrlo senzacionalističkih predaja o njegovom preseljenju na onaj svijet. Imam Bejheki, posredstvom Ebu Nu'ajma el-Džurdžanija, spominje zanimljivu predaju u kojoj se kaže: Halifin izaslanik došao je Šafiji u Egipat tražeći od njega da preuzme funkciju kadije, na što je Šafija uputio dovu Allahu Plemenitom: Moj Gospodaru, ako je to bolje za mene, moju vjeru, moj dunjaluk i konačnu moju sreću – neka se onda to izvrši, a ako je suprotno tome, onda me uzmi Sebi! Bilježi se da je imam Šafija tri dana nakon te dove preselio na ahiret!
Međutim, zna se da su imama Šafiju satirale razne bolesti. Između ostalih, bolovao je i od hemoroida, pa mnogi autori smatraju da je ta bolest bila uzrokom njegove smrti!
Umro je 204. godine u Egiptu, gdje je živio posljednje godine života, u 54. godini.